

BESTUURLIJKE VISITATIE:

Blik van buiten helpt bij aanscherpen eigen functioneren

Zo'n vijftien po-besturen hebben al meegedaan aan een bestuurlijke visitatie. Dit jaar kunnen 35 schoolbesturen instappen voor de volgende ronde. Visitator Helma van der Hoorn en gevisiteerde schoolbestuurder Loek Oomen vertellen waarom zij collega's van harte aanraden om dat te doen.

TEKST MARIJKE NIJBOER

Loek Oomen

Helma van der Hoorn

Delta-onderwijs uit Oosterhout greep in 2016 de gelegenheid aan om mee te doen aan een bestuurlijke visitatie. Had de organisatie die kans niet gekregen, dan had zij zelf een visitatie georganiseerd. Dat zit zo: sinds 2014 visiteren de Delta-scholen elkaar elke twee jaar. Dat beviel zo goed, dat het CvB de hand in eigen boezem stak. Bestuursvoorzitter Loek Oomen: "Als bestuurder werk je veel buiten de organisatie, maar je krijgt weinig feedback van collega's van buitenaf. Daarom hebben we ons aangesloten bij dit visitatietraject." Dat een visitatie veel kan opleveren, had Oomen op de eigen scholen al gezien. "De visitatiecommissie houdt de school een spiegel voor en dat is voor de school aanleiding om in gesprek te gaan over de kwaliteit. Een visitatie is onderdeel van de totale borging van de kwaliteit in je organisatie. En dat heeft zeker ook effect op de kwaliteit van je onderwijs."

Zelfevaluatie

In 2016 was het CvB zelf aan de beurt. Ter voorbereiding schreven de bestuurders, aan de hand van een aantal meegegeven aandachtspunten, een zelfevaluatie. Ze legden hun concept voor aan de Raad van Toezicht, het dagelijks bestuur van de gmr en de directorenraad. Die stelden een enkele aanpassing voor. Na afloop deelde het bestuur de rapportage van de visitatiecommissie ook met deze geledingen. Oomen: "Zo ben je met elkaar in gesprek over de dingen die je doet. En je bent als bestuur transparant naar je belangrijkste partners binnen de organisatie." De visitatiecommissie bestaat uit een externe, onafhankelijke voorzitter, een secretaris en drie wisselende po-bestuurders die hierin getraind zijn. De commissie bereidt zich voor met behulp van de door het te visiteren bestuur opgestelde zelfevaluatie. Op de visitatiedag spreekt de commissie het bestuur, de RvT, gmr en een afvaardiging van de schoolleiding. "Tot nu toe geen leerkrachten. Jammer", zegt Helma van der Hoorn, bestuursvoorzitter van Saks Samen katholieke scholen in Alkmaar. "De bijdrage van leerkrachten heeft volgens mij zeker een toegevoegde waarde. Dat nemen we mee in de evaluatie."

Van der Hoorn zat tot nu toe in zeven visitatiecommissies. Ook het in die rol kijken bij anderen is een zeer leerzame ervaring, zegt ze.

Foto: Rob Nelisse

Opbouwend

Aan het eind van de dag bespreekt de visitatiecommissie haar bevindingen met het bestuur. Van der Hoorn: "Dat gebeurt altijd op een opbouwende en ontwikkelingsgerichte manier. Wij kijken of we terugzien waar het bestuur voor zegt te staan en wat het bestuur wil bereiken. Eventueel doen we ook suggesties voor verdere verbetering."

Oomen ervoer de visitatie als 'heel openhartig, transparant, positief'. De visitatiecommissie zoemde onder andere in op de manier waarop de Delta-onderwijs invulling geeft aan het strategisch beleid. "Dat heeft de dialoog binnen de organisatie versterkt." En: "We hebben teruggekregen dat de doelen, werkwijze en manier waarop wij als bestuurders in onze rol zitten, herkenbaar zijn voor zowel de visitatiecommissie als de partijen waarmee de commissie heeft gesproken."

Oomen vond de visitatie 'zeer zinvol' en het CvB wil over een paar jaar graag weer gevisiteerd willen worden. De ervaringen van de eerste visitatie neemt hij hierin mee. "We willen dan met name de zelfevaluatie anders opzetten. Want deze ronde zijn een aantal aspecten die wij als organisatie belangrijk vonden, niet aan bod geweest omdat we die niet hebben benoemd in onze zelfevaluatie."

Verder wil Delta Onderwijs bij de volgende visitatie ook een externe partij betrekken. "Ons werk als bestuurder speelt zich voor een groot deel buiten de organisatie af. Je zou bij de visitatie bijvoorbeeld iemand kunnen betrekken uit het samenwerkingsverband waarin je participeert, of een onderwijswethouder met wie je veel te maken hebt. Feedback van zulke mensen kan ook heel nuttig zijn."

Samenhang

Van der Hoorn hoopt dat zoveel mogelijk besturen zich aanmelden. "Bestuurders zijn met zo'n breed palet bezig, van risicomanagement tot pedagogisch klimaat, van huisvesting tot HRM. En dat moet allemaal in samenhang met elkaar leiden tot dat ene doel: goed onderwijs. Een visitatie helpt je om met wat meer afstand te kijken naar dat hele pakket en jouw rol daarin. Hoe meer besturen voor visitatie kiezen, hoe beter dat is voor de ontwikkeling van de sector." Zelf hoopt ze dat de visitaties hun vrijwillige karakter zullen behouden. "De deelnemers zien de meerwaarde; die willen graag weten hoe ze ervoor staan en zijn reflectief. Het ontwikkelingsgerichte element maakt dat het werkt. Ga je visitaties verplichten, dan streef je wat mij betreft je doel voorbij." ■

Lerend netwerk

Hoe beter de voorbereiding, hoe zinvoller de visitatie. De PO-Raad biedt schoolbestuurders de kans om dit samen met collega-bestuurders te doen in een lerend netwerk, onder deskundige begeleiding. Het netwerk komt vier keer samen.

Aanmelden kan op: www.poraad.nl/agenda/lerend-netwerk-voorbereiden-op-bestuurlijke-visitatie